

Assemblea diocesana

«La diòcesi mira el futur»

Lleida, 25 de maig de 2019

Joan Torra

1 Introducció

És de justícia que primer de tot deixi constància del meu agraïment per la petició que m'heu fet. Estic segur que no sóc pas la persona més adequada, però vaig creure que no havia de dir que no. Ho agraeixo perquè peticions d'aquesta mena obliguen a pensar sobre la pastoral que duem a terme i això sempre és d'agrair.

Miraré d'oferir-vos, doncs, unes aportacions de reflexió bíblica i espiritual a l'estil dels Pares de l'Església, arribant a la pastoral, és a dir, miraré d'explicar quins són els meus *punti fermi*, aquells en els quals hom es fa fort en la pastoral perquè hi creu. Començaré amb una línia de fons inicial, per fer tot seguit una lectura –espiritual, pastoral..., patristica– del text de la samaritana (Jn 4,1-42), de cara a extreure'n unes conclusions en forma d'afirmacions, quasi de sentències finals.

2 «Per què busqueu entre els morts aquell qui viu?» (cf. Lc 24,1-12)

Aquesta fou la pregunta del matí de la primera Pasqua. El text de Lluc ens diu que «dos homes amb vestits resplendents» ho demanaren –«per què busqueu entre els morts aquell qui viu?»– a aquelles dones agosarades que havien anat «al sepulcre portant els olis aromàtics que havien preparat» per tal d'ungir el cos de Jesús, el qui havia mort crucificat. L'havien estimat profundament i s'havien sentit estimades divinament. Per a elles anar a ungir el cos representava ungir el passat, allò viscut, recordar-lo... amb el perill de quedar-hi encallades. I fou així com reberen l'anunci de la resurrecció: «No és aquí: ha ressuscitat.» No el trobareu en el passat, el teniu viu en el present i en el futur de la vida. D'aquesta manera elles, abans de veure'l en cap aparició, ja el cregueren!

Res d'això no passaria de ser una bonica història antiga si no fos perquè aquesta continua essent la pregunta que arriba fins a nosaltres cada matí de Pasqua: «per què busqueu entre els morts aquell qui viu?» I som convidats a repetir la història d'aquelles dones admirables.

És ben cert que, com elles, la nostra tendència natural és la de mirar el passat, la nostra vida d'abans, tot el que hem fet, tot el que hem estat, per admirar-ho i «ungir-ho» delicadament. Ens costa adonar-nos que la vida de veritat és la que tenim al davant i no pas la que hem deixat enrere, ho és el nostre futur i no pas el nostre passat per gloriós que hagi estat.

Les dones es convertiren del tot i deixaren de mirar el passat per anunciar –fins i tot als Onze!– que el Jesús ressuscitat els esperava en el futur de la seva vida, perquè la vida ara havia esdevingut totalment nova. Fins i tot recordaren que Jesús ja els ho havia dit! El repte de la vida el tenien al davant. Aquesta fe, canvià el món!

També nosaltres –avui– som convidats a “no buscar més entre els morts aquell qui viu”, sinó a trobar-lo al davant de la nostra vida, en el nostre futur, el de cadascú, el de les nostres comunitats, el de la nostra Església.

Quan ens proposem fites a assolir en la nostra vida personal i en la vida de les nostres comunitats, quan aprofundim la fe i en cerquem les raons, quan l’assaborim i la compartim, estem responnent a la pregunta de Pasqua: volem buscar en el futur de la nostra vida i del treball apostòlic que fem, aquell que ens hi espera, gloriós i ressuscitat, per tal de donar-nos la vida de veritat, la de ressuscitats!

Tant de bo la nostra fe, la nostra experiència de fe, la nostra celebració de la fe sigui així de pasqual! Per això mirem el passat per aprendre’n, però ens projectem vers el futur on Ell ens espera.

Aquest és el pensament que vaig tenir en saber el títol de l’assemblea: “La diòcesi (l’Església) mira el futur”. En vaig estar content i a mi em va fer bé! Ho agraeixo!

* * *

I. «Jesús i la samaritana»

M’he centrat en aquest exquisit relat de l’evangeli de Joan (Jn 4,1-42) per descobrir-hi precisament tot allò que m’està dient sobre la mirada al futur. I m’agradarà mirar de fer una lectura espiritual del text a l’estil de com ho feien els Pares de l’Església en les seves comunitats. D’ells he après a llegir els textos bíblics sense tenir por de què em parlin al cor de la vida. Els textos m’interpel·len i a ells formulo preguntes...

He reordenat en certa mesura el text i l’he posat en quatre apartats. Són els quatre requadres que vindran tot seguit. He posat títols enmig del text, i tot això que hi he afegit ho he destacat en lletra cursiva. Han quedat aquests apartats: *El temps i el lloc; la situació. La samaritana. La gent del poble. Els deixebles.*

A l’interior del text he remarcat paraules o expressions en lletra negreta en les quals em deturaré i que, per tant, em faran de guió. Però he mantingut els números de verset per poder recuperar l’ordre del text. I amb tot això, vull mirar de fer...: una lectura del text en el seu context, amb una lectura paral·lela del que em diu per a la situació nostra avui, que em permeti obrir-me a les conclusions. Així el text em parla (i ens ha de parlar a tots, individualment i en grup).

1. Jesús i la samaritana: *El temps i el lloc; la situació*

El temps i el lloc; la situació

¹ Jesús va saber que havia arribat a oïda dels fariseus que ell feia més deixebles i en **batejava** més que Joan. ² De fet, no era Jesús qui batejava, sinó els seus deixebles. ³ Llavors **va deixar Judea i se'n tornà a Galilea**.

⁴ Jesús **havia de travessar Samaria**. ⁵ Arribà, doncs, en una població samaritana que es deia Sicar, no gaire lluny de la propietat que Jacob havia donat al seu fill Josep; ⁶ allà hi havia **el pou de Jacob**. Jesús, **cansat de caminar, s'assegué** allí a la vora del pou. **Era cap al migdia**.

És imprescindible en qualsevol text evangèlic fer l'exercici de situar el temps i el lloc per a comprendre bé què hi diu; cal conèixer-ne la situació. El nostre context tampoc no és sempre el mateix i coses passades poden no servir avui i viceversa. L'evangelista sempre fa aquesta labor de situar allò que explica. Llàstima que massa sovint en les lectures litúrgiques que fem per fragments costa de veure.

Diu que Jesús **batejava**. No ho perdem de vista, el context és baptismal. El mateix evangelista ens diu que el text està pensat per a la iniciació cristiana en les seves comunitats. Això vol dir parlar del procés de la fe. No podem deixar de recordar que l'Exhortació *Evangelii nuntiandi* (EN 24) on tan meravellosament descriu el procés de l'evangelització, situa el signe baptismal al final de tot un llarg procés i recalca que tot el procés ja és evangelització. El Concili Provincial Tarraconense (CPT 1d) ho recollirà. Per a nosaltres és el terme juntament amb l'Eucaristia que sortirà al final parlant amb els deixebles. Només hi faltaria que els evangelitzats esdevinguin evangelitzadors.

No és pas menor el detall que diu que als ulls dels fariseus s'acabava d'establir una mena de competència numèrica –estadística– entre Joan i Jesús amb els seus deixebles. Qui fa més seguidors? Quants en fa cadascun? Ja es barallaran entre ells, devien pensar, en aquesta lluita per l'èxit, per la quantitat, i així s'oblidaran de la radicalitat del seu missatge. Sense fer res, els fariseus creuen que per això sol aconseguiran de fer-los desaparèixer o de deixar-los en situació marginal, com un grup més i prou, sense cap pretensió d'universalitat.

Jesús no entra en aquest joc, mai! Quan precisament podria semblar als ulls del món que triomfa, **va deixar Judea i se'n tornà a Galilea**. Els seus seguidors devien quedar ben sorpresos; quan les coses sembla que comencen a funcionar ho abandona. I fa un viatge que és de Sud a Nord, de Judea a Galilea, de Jerusalem a Natzaret. És exactament a l'inversa del normal perquè marxa de la capital on tothom volia arribar.

Havia de travessar Samaria. Tampoc no era normal. El normal era anar per l'altra banda del Jordà. L'enemistat amb els samaritans pesava massa, ho sabem prou bé. Segurament que l'evangeli destaca amb força el fet de l'anormalitat. L'evangelització

comporta encarnar-se en el que no és normal. Com de fet en la vida cristiana, i no diguem ja en la religiosa, tampoc no som normals. Anem contracorrent del món. Això ens ha de donar una llibertat més gran per a poder-nos fer presents en allò que no és normal. En el normal ja es fa de manera normal. D'alguna manera s'ha de dir que l'evangelització, "no és normal".

El pou de Jacob al qual arriba comporta una gran ressonància de la Història de la Salvació de Déu per al seu poble. Quin valor més gran que té. En el procés catecumenal cal impregnar de la Història de la Salvació perquè és el lloc on aprenem a descobrir la manera de ser de Déu i allò que diu a la persona creient. D'aquí que sigui central en el temps previ a arribar al Baptisme. Només és el pou; encara no és l'aigua. Quelcom semblant passa en la vida creient. Contínuament hem d'aprendre que no inventem pas nosaltres la història sinó que entrem dintre de la història on hi trobem la mà de Déu i la seva acció abans que nosaltres hi arribem i ens n'adonem.

Tampoc no és gens menyspreable el detall que l'evangelista diu de Jesús: **Cansat de caminar, s'assegué. Era cap al migdia.** És reconfortant saber que es cansava i encara ho és més adonar-se que sabia descansar, perquè al cap i a la fi el repòs, el descans sense fi, és el destí de la persona ja prefigurada en el descans sabàtic. Què bé destacar el cansament i el descans de Jesús perquè ens ajudi a saber descansar després d'haver treballat de valent, és clar! Però quin goig poder tornar a llegir allò que diu el CPT sobre el neguit que prové del nostre protagonisme errat. Cal saber descansar!

2. Jesús i la samaritana: *La samaritana*

La samaritana

1) La proposta (acolliment, encarnació...)

⁷ Una dona de Samaria es presentà a pouar aigua. Jesús li diu:

–**Dóna'm aigua.**

2) Les excuses

⁹ Però la dona samaritana preguntà a Jesús:

–Com és que tu, que ets jueu, em demanes aigua a mi, que sóc samaritana?

Cal recordar que els jueus no es fan amb els samaritans.

¹⁰ Jesús li respongué:

–**Si sabessis quin és el do de Déu i qui és el qui et diu: "Dóna'm aigua", ets tu qui li n'hauries demanada, i ell t'hauria donat aigua viva.**

3) La ironia –des del "poder"–

¹¹ La dona li diu:

–Senyor, **no tens res** per a pouar i aquest pou és fondo. D'on la trauràs, l'aigua viva? ¹² El nostre pare Jacob ens va donar aquest pou, i en bevia tant ell com els seus fills i el seu bestiar. ¿Que potser ets més gran que no pas ell?

¹³ Jesús li respongué:

–Tots els qui beuen aigua d'aquesta tornen a tenir set. ¹⁴ Però el qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set: l'aigua que jo li donaré **es convertirà dintre d'ell en una font d'on brollarà vida eterna.**

4) El sarcasme –fins i tot fet pregària–

¹⁵ Li diu la dona:

–Senyor, **dóna'm aigua d'aquesta!** Així no tindrè més set ni hauré de venir aquí a pouar.

¹⁶ Ell li diu:

–**Vés a cridar el teu marit i torna.**

5) La trobada amb la pròpia vida

¹⁷ La dona li contesta:

–**No en tinc**, de marit.

Li diu Jesús:

–Fas bé de dir que no en tens. ¹⁸ N'has tingut cinc, i l'home que ara tens no és el teu marit. **En això has dit la veritat.**

6) Els inicis del procés de fe, amb excuses –de lloc–

¹⁹ La dona li respon:

–Senyor, veig que ets **un profeta.** ²⁰ Els nostres pares van adorar Déu en aquesta muntanya, però vosaltres dieu que el lloc on cal adorar-lo és Jerusalem.

²¹ Jesús li diu:

–**Creu-me, dona, arriba l'hora** que el lloc on adorareu el Pare no serà ni aquesta muntanya ni Jerusalem. ²² Vosaltres adoreu allò que no coneixeu. Nosaltres sí que adorem allò que coneixem, perquè la salvació ve dels jueus. ²³ Però arriba l'hora, més ben dit, és ara, que els autèntics adoradors adoraran el Pare en Esperit i en veritat. Aquests són els adoradors que vol el Pare. ²⁴ Déu és esperit. Per això els qui l'adoren han de fer-ho en Esperit i en veritat.

7) L'aprofundiment, amb excuses de temps

²⁵ Li diu la dona:

–**Sé** que ha de venir el Messies, és a dir, l'Ungit. Quan ell vingui, **ens ho explicarà tot.**

²⁶ Jesús li respon:

–**Sóc jo**, el qui et parla.

1) La proposta (acolliment, encarnació...)

Dóna'm aigua. És Jesús qui ho diu. Demana a aquella dona que sigui capaç de donar. Quant de valor no té aquesta actitud: donar! Es dóna una contraposició amb els deixebles que han anat al poble de la dona a comprar. Ho comentarem després.

No és pas menor que es tracta d'una dona i, a més, samaritana. És sorprenent que un jueu com Jesús, demani, no imposi, ni faci servir la força o amenaci de fer-ho, quan ell és l'home fort, i encara jueu, davant d'una dona d'un poble herètic. Continuem estant en l'anormalitat del comportament de Jesús, que va contra tot el que seria usual.

2) Les excuses

No és estrany que per banda de la dona comencin les excuses, encapçalades per aquest **però...** tan punyent i tan freqüent en nosaltres i en la gent amb qui tractem quan arriben propostes serioses de vida com la que Jesús fa. La primera excusa és el sexe i la raça (la sang). Tu ets un home i d'un altre poble. Com goses? De moment la dona se sent forta.

Si sabessis quin és el do de Déu. Jesús parla des de la saviesa, des del conèixer i tenir el do de Déu, és a dir, està entrant en el nivell de la salvació. Perquè la salvació forma part de la gratuïtat, no es compra ni es ven, no la té ningú en propietat. Està en mans de Déu. Si ho reconeguessis hauries estat capaç de demanar a aquell que t'hauria **donat aigua viva**, perquè l'aigua és simbolisme de la salvació i de la vida.

Quants paral·lels amb les nostres situacions, quantes excuses quan nosaltres també diem a la gent: “si sabessis...”; “si t'adonessis que no tens aigua viva...”; si reconeguessis que tens set...”

3) La ironia –des del “poder”–

Però, si **no tens res!** Quina descripció més dramàtica i plena d'ironia. Què vols donar si no tens? Quina força més humana no té aquesta pobresa de Jesús. Quin ridícul el de Jesús, comparat amb la mateixa història de la salvació tan aparentment poderosa.

Ell té set, demana aigua, està assegut a la vora del pou on hi ha aigua, però la seva pobresa fa que no pugui tenir-hi accés: i mira que la té a prop! En canvi la dona té una gerra que permet treure aigua del pou. Al cap i a la fi, aquesta és la riquesa de la dona, perquè la gerra dóna poder. I molta seguretat, encara que sigui falsa.

Poc a poc Jesús amb una estimació exquisida l'anirà conduint a reflexionar sobre el sentit de la vida humana. La gerra li dóna poder? I de què li serveix? Li dóna felicitat? Fa feliços als altres? Però aquest poder no l'aboca a un esforç esgotador i continu de repetir sempre el mateix, de cansar-se indefectiblement sense trobar solució perquè sempre tornarà a tenir set?

La salvació de la persona ve de fora de la mateixa persona (no la té en el seu interior...), l'ha de demanar i ha de ser prou humil per acceptar-ho. Quan se li dóna canvia l'interior de la persona. **Es convertirà dintre d'ell en una font d'on brollarà vida eterna!**

Però als ulls de la dona això és prometre l'impossible. No pot ser!

4) El sarcasme –fins i tot fet pregària–

Dóna'm aigua d'aquesta! Quanta ironia, quin sarcasme! Què vols donar si no tens res? Perquè si tinguessis ja no m'hauries demanat res a mi! De manera que la dona, enlloc de fer una pregària que comenci per ella mateixa, per reconèixer que ho necessita, dóna ordres a aquell que li està fent veure què necessita en la seva vida.

Quantes pregàries fem mal fetes. Quantes que donen instruccions a Déu perquè nosaltres sí que sabem què ens convé. Quantes pregàries interessades, disposades a comprar allò que demanen, donant el que sigui a canvi. Però almenys la dona ha fet pregària, potser sense ni adonar-se'n!

Jesús ja li podrà fer fer un pas més: **Vés a cridar el teu marit i torna.** Així Jesús la fa posar davant de la seva vida. Què té, la gerra (el poder) o el marit (la vida)? No és cap contraposició al fet de que és una dona. És allò que posseeixo en la vida i que crec que em salva.

5) La trobada amb la pròpia vida

No en tinc, ha de reconèixer; no tinc ningú que m'estimi, ningú que em salvi la vida. He anat cercant i abandonant-me en mans de fins a cinc marits! Cal arribar al reconeixement davant d'un mateix i davant dels altres que no en tinc. Que no tinc res que em pugui salvar, ni donar identitat, ni tan sols personalitat. **En això has dit la veritat.** És la primera resposta a la pregària inicial, encara que no hagi estat correcta. És la veritat de la persona humana. I Jesús convida a fer aquests passos –amb algun de dolorós i tot– per arribar a aquesta veritat radical i profunda de la persona humana. De moment només ho ha dit en això; encara li falta molt en el procés que ha començat.

6) Els inicis del procés de fe, amb excuses –de lloc–

Però les excuses continuen, perquè el canvi –conversió– que s'albira és massa important i fa massa mandra. **Ets un profeta.** Són els inicis de la fe que conviden a reconèixer que Jesús m'està donant quelcom de nou. I ho fa ell mateix. Com se'ns explica també a Emaús. Però Déu ha començat a entrar en la seva vida, tot i que encara falta molt.

La proposta de Jesús davant les excuses de la dona és contundent. Li ve a dir no t'entreguis més en les excuses de lloc centrades en preguntar per on hem d'adorar. El que ha de fer és creure, és llançar-se a la fe, abocar-s'hi confiadament: **Creu-me, dona,**

arriba l'hora. Jesús sap que ja se li pot començar a fer l'oferta de la fe. Ja pot començar a creure, en ell que a més és Ell.

I pot començar a passar de l'espai –el lloc– al temps. Ja s'acosta l'hora, expressió que té ressonàncies pasquals, per a Jesús i per a tothom. La Pasqua és diferent per a cadascú. I cadascú té la seva hora pasqual. Només ara se li pot començar a parlar de Déu. I de la salvació. I Déu sempre serà diferent: en esperit i en veritat.

7) L'aprofundiment, amb excuses de temps

Sé, li diu la dona. Hi havia, doncs, un saber, una saviesa en la dona. Però el temps no era encara l'oportú. Sabia més coses que no es pensava. Però mentrestant es tracta de diferir, d'allargar, perquè s'està més bé contemplant el passat que mirant amb realisme i cruesa el propi present i sobretot llençant-me cap al futur. Quan això arribi, quan el Messies es faci present **ens ho explicarà tot.** Res no li quadrava. Hauria hagut de convertir-se massa i això fa mandra. És, doncs, una bona excusa. Ja canviaré aleshores. Ara no cal.

Sóc jo, diu Jesús, amb aquesta afirmació de divinitat, de tantes ressonàncies bíbliques anunciades. Jesús posa davant l'evidència total: **sóc jo.** I d'aquí a ben poc ho farà amb els deixebles.

3. Jesús i la samaritana: *La gent del poble*

La gent del poble

1) La dona ha estat convençuda, no pas vençuda

²⁸ Llavors la dona **deixà la gerra i se'n va anar** al poble a dir a la gent:

²⁹ –Veni a veure un home que m'ha dit tot el que he fet. No deu ser el Messies?

³⁰ La gent va sortir del poble i l'anà a trobar.

2) De la paraula de la dona a la Paraula de Déu

³⁹ Molts dels samaritans d'aquell poble **van creure en ell per la paraula de la dona,** que assegurava: «M'ha dit tot el que he fet.» ⁴⁰ Per això, quan els samaritans anaren a trobar-lo, li pregaven que es quedés amb ells. I **s'hi va quedar dos dies.** ⁴¹ **Per la paraula d'ell mateix** encara molts més van creure, ⁴² i deien a la dona:

3) La resposta autònoma

–Ara ja no creiem pel que tu dius. **Nosaltres mateixos l'hem sentit i sabem** que aquest és realment el salvador del món.

1) La dona ha estat convençuda, no pas vençuda

Deixà la gerra i se'n va anar. Després del diàleg amb Jesús a aquella samaritana ja no li queda cap poder. La pobresa l'ha canviat. Ara es veu qui és de veritat. Ja no cal que

porti caretes, ni que continuï tenint excuses. Esdevé testimoni. I necessita els altres, per a dir-los-hi. Per a ser com Jesús per a ells.

2) De la paraula de la dona a la Paraula de Déu

La gent del seu poble que la senten i la veuen, que es troben sorprenentment amb el seu testimoni, **van creure en ell per la paraula de la dona**. La Paraula de Déu comença per ser paraula humana. I aquesta paraula és feta de testimoni de llenguatge. Amb totes les dificultats que això comporta. El terme era creure en Ell, i no pas en ella. Per això diu que **s'hi va quedar dos dies**, perquè l'horitzó és que encara no estem a la Pasqua. Encara faltará arribar als tres dies pasquals.

Perquè, **per la paraula d'ell mateix...** És que finalment hi ha d'haver la trobada personal amb Jesús. Amb la seva Paraula. Si no entrem en contacte amb la Paraula, caurem en altres coses que potser es tornaran gerres que ens donaran poder.

3) La resposta autònoma

Des de la Paraula, de la trobada personal amb Jesús, podran dir: **Nosaltres mateixos l'hem sentit i sabem**. Perquè cal arribar a la resposta personal, que esdevé eclesial i comunitària. Cal passar del jo al nosaltres. Només aleshores sabem. Novament el tema de la saviesa, que fa que visquem la vida d'una altra manera.

4. Jesús i la samaritana: Els deixebles

Els deixebles

⁸ Els seus deixebles se n'havien anat **al poble a comprar** menjar.

²⁷ En aquell moment arribaren els deixebles. **S'estranyaren** que parlés amb una dona, però cap d'ells no gosà preguntar-li què volia o per què parlava amb ella.

³¹ Mentrestant, els deixebles **el pregaven**:

—Rabí, menja.

³² Però ell els contestà:

—**Jo**, per menjar, **tinc un aliment** que vosaltres no coneixeu.

³³ Els deixebles **es preguntaven entre ells**:

—És que algú li ha portat menjar?

³⁴ Jesús els diu:

—**El meu aliment és fer la voluntat** del qui m'ha enviat i dur a terme la seva obra. ³⁵ ¿No teniu costum de dir: “Quatre mesos més i ja serem a la sega”? Doncs bé, **jo us dic**: alceu els ulls i mireu els camps; ja són rossos, a punt de segar! ³⁶ El segador ja cobra el jornal i recull el gra per a la vida eterna; així s'alegren plegats el sembrador i el segador. ³⁷ En

aquest cas té raó la dita: “Un és el qui sembra i un altre el qui sega.”³⁸ **Jo us he enviat a segar on vosaltres no havíeu treballat. Altres van treballar-hi, i vosaltres us heu beneficiat del seu treball.**

Els deixebles han anat **al poble a comprar** menjar. Tornem a trobar el llenguatge amb doble sentit de Joan, l’evangelista, i de Jesús. El desig dels deixebles és de tenir i per això van a comprar. És el desig de quelcom que els alimenti. Manifesten encara aquella desconfiança en Jesús que d’alguna manera ja s’havia fet present en el precedent de les noces de Canà, on Maria els havia hagut d’ajudar a què fessin confiança. Es pot comprar l’aliment per a la persona humana? Es pot comprar la fe, la salvació? I ells són evangelitzadors! Contrast amb l’enviament que en fa Jesús de seguida.

S’estranyaren que parlés amb una dona. Quin valor més gran el de les estranyeses, de les coses noves, de les diferents. El valor de que sigui amb una dona. La radicalitat del missatge de Jesús. La unitat de la persona humana que Déu vol salvar. **El pregaven**, i ens retrobem amb aquell mateix estil de pregària que ja havia fet la dona, la pregària que dóna ordres, que ja sap què ha de fer Déu. Ara arriba a voler alimentar Déu mateix!

Repetint el model del diàleg sobre l’aigua ara Jesús els dirà: **Jo tinc un aliment**. Ningú no té l’aliment per ell mateix. Només Déu. L’aliment és l’amor. És l’amor de Déu.

Es preguntaven entre ells, és a dir, Jesús està fent fer als deixebles el mateix procés d’iniciació que ha fet amb la samaritana. L’enorme valor d’haver suscitat les preguntes en el procés que els va fent fer. Si no hi ha preguntes no hi pot haver respostes. I es donen davant d’Aquell que saben (com diu Nicodem) que té respostes.

El meu aliment és fer la voluntat... La voluntat de Déu com a aliment per a la vida. La de Déu! Cal fer reflexió a fons sobre la voluntat de Déu en contrast amb la nostra.

Jo us dic, amb un valor d’afirmació divina paral·lel al “jo sóc” d’abans. El valor de la Paraula de Déu. El valor diferenciador de Jesús: és el Fill, és la Paraula, senzillament, a diferència de tothom, és. Per això pot dir **Jo us he enviat**, per a fer-lo present a ell, amb la Paraula i el sagrament, per a fer que la comunitat sigui completa.

Altres van treballar-hi, i vosaltres us heu beneficiat del seu treball. De quin treball parla? I si el treball fos la vida humana i no tan sols el treball apostòlic? Novament el valor de la Història de la Salvació i la de l’Església.

* * *

II. Cinc conclusions ordenades

1. No tinguem por!

Deixem les gerres del poder que ens pensàvem tenir, o abandonem els marits...; deixem de mirar enrere... per adonar-nos que les situacions que vivim són totalment noves (i que les passades no tornaran, gràcies a Déu); deixem les excuses que sovint ens expliquem i a voltes ens creiem amb tota la bona fe. Així podrem comprendre millor les de tothom.

No tinguem por... de formular-nos les preguntes pel sentit de la vida i del món, amb tota la cruesa. No tinguem por..., de deixar que l'Evangeli ens despulli de les nostres seguretats. No tinguem por..., ans al contrari, de quedar-nos en la nostra pobresa radical, com Jesús, com la samaritana.

2. Si sabessis el do de Déu: l'aigua viva de la iniciació cristiana!

La centralitat és de Déu. És Ell l'únic que pot donar resposta als neguits i interrogants de la vida i del cor de les persones (sant Agustí).

Aquesta oferta de sentit me l'ofereix Jesús, me la dona l'Església, la comunitat que existeix per evangelitzar. Mai no pot ser una qüestió individualista, sinó que és necessàriament comunitària. El camí és sinodal.

El Baptisme, aigua viva de la iniciació cristiana, me'l dona l'Església. Cal adonar-nos de la necessitat del sagrament, que ho fa accessible a tothom, ben catòlic, totalment universal. Aleshores aquesta és la nostra saviesa. I tot el que fem i tot el que som ho ha de transparentar. El procés de la fe, el nostre procés i el de la nostra gent. Amb el gran valor de la pregària, de la qual sempre n'estarem fent aprenentatge.

3. De la paraula de la dona, a la Paraula de Déu!

Ara sí! Una mirada al passat: la Història de la Salvació. L'evangeli al cor del cristià i de cada comunitat. És Déu que parla ara, i diu el que vol dir!

Però hi ha d'haver la nostra paraula, que és la transmissora de la Paraula de Déu i que hi condueix.

La necessària i imprescindible formació, per conèixer i comprendre la Paraula. I per conèixer i comprendre el nostre món i les persones que el formem.

4. Jo tinc un altre aliment: l'Eucaristia!

Font i cimal, tot deriva d'ella i tot hi porta. És la meravella de la celebració. Ens hi trobem, ens hi reconeixem i el reconeixem!

Però l'Eucaristia és més que la celebració. Jesús és Eucaristia (ha estimat els seus, fins a l'extrem, fins a ser menjat); nosaltres hem de ser Eucaristia (us ho he fet perquè ho feu). Sense l'Eucaristia no podem viure..., o correriem el risc de ser una altra cosa: queda't amb nosaltres...!

Allà hi ha la voluntat de Déu! Allà hi ha l'amor de Déu. De l'Eucaristia neix la caritat, l'amor que vol arribar allà on ningú no arriba, i es torna servei com Jesús. Aquest amor és Eucaristia.

5. Jo us he enviat!

El ministeri ordenat, que hi és per a fer present, per a transparentar, per a ser icona del Crist ressuscitat. El bisbe i els preveres, amb un paper nou dels diaques. Per fer arribar la Paraula, el sagrament –l'Eucaristia– i assegurar la caritat.

La comunitat cristiana és eucarística: definició de parròquia del Directori de la parròquia del Concili Provincial Tarraconense.

Els ministeris laïcals. Animadors i responsables. La corresponsabilitat. Derivada del baptisme. La celebració sense prevere, que deriva de i tendeix a l'Eucaristia. Situacions noves, redescobertes, que ens projecten endavant.

Per tant, com que és Ell qui envia, no tinguem por!

I passem de la dona samaritana al Bon Samarità.